

ADVIES Nr. 2.043

Zitting van woensdag 28 juni 2017

Studentenarbeid – Begrip student – Alternerend leren – Wijziging van het koninklijk besluit van 14 juli 1995 waarbij sommige categorieën studenten uit het toepassingsgebied van Titel VI van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten worden gesloten

x x x

ADVIES Nr. 2.043

Onderwerp: Studentenarbeid – Begrip student – Alternerend leren – Wijziging van het koninklijk besluit van 14 juli 1995 waarbij sommige categorieën studenten uit het toepassingsgebied van Titel VI van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten worden gesloten

De heer K. Peeters, minister van Werk, heeft bij brief van 5 december 2016 aan de Nationale Arbeidsraad twee knelpunten voorgelegd betreffende de reglementering inzake studentenarbeid.

Vooreerst stelt zich het probleem van het achterhaald zijn, en ten gevolge daarvan de moeilijke toepassing, van het koninklijk besluit van 14 juli 1995, waarbij sommige categorieën “studenten” uit het toepassingsgebied van Titel IV van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten worden gesloten. De minister van Werk stelt dan ook vast dat het aangewezen is om de uitsluitingen van het koninklijk besluit te herschrijven en te verfijnen.

De Raad wordt hierover geraadpleegd gelet op artikel 122 van de Arbeidsovereenkomstenwet waaruit volgt dat de wijziging van het koninklijk besluit van 14 juli 1995 een voorstel vereist van de Raad.

Daarnaast wordt in de adviesaanvraag gesteld dat het aangewezen zou zijn om zich te buigen over de filosofie van de arbeidsrechtelijke studentenreglementering, en te herformuleren wat men precies beoogt met de betreffende regelgeving. Er wordt gesteld dat de nood aan een positiefrechtelijke definitie van het begrip student dient erkend te worden.

De minister geeft in zijn adviesaanvraag aan dat waar het eerste knelpunt een punctuele en spoedeisende aanpassing in de regelgeving vereist, het tweede knelpunt in een tweede fase zou kunnen aangepakt worden.

De bespreking van deze adviesaanvraag werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen en Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 28 juni 2017 het volgend advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

A. Aanpassen aan de regelgeving inzake studentenarbeid in twee fasen

- Titel VII van de wet van 3 juli 1978 (de Arbeidsovereenkomstenwet) regelt de studentenarbeid op arbeidsrechtelijk vlak en voorziet een bijzondere arbeidsovereenkomst voor de tewerkstelling van studenten.

Bij gebrek aan een duidelijk afgebakende (positieve) definitie van “student” wordt het begrip door de FOD WASO geïnterpreteerd vanuit de ratio legis van de arbeidsrechtelijke regeling inzake studentenarbeid: *een bijzondere bescherming bieden aan personen die in hoofdzaak studeren en weinig tot geen ervaring hebben op de arbeidsmarkt (d.i. studenten-werknemers, en niet werknemers-studenten).*

Het begrip student wordt wel op een negatieve wijze omschreven in de regelgeving. Artikel 122 van de Arbeidsovereenkomstenwet bepaalt dat de Koning sommige categorieën van studenten, hetzij zonder meer, hetzij mits bepaalde regelen uit het toepassingsgebied van de wet kan uitsluiten. Hiervoor is ofwel een voorstel van de bevoegde paritaire comités en een advies van de Nationale Arbeidsraad nodig ofwel een voorstel van de Nationale Arbeidsraad.

Het KB van 14 juli 1995 geeft uitvoering aan deze bepaling.

- De minister geeft in zijn adviesaanvraag mee dat hij van oordeel is dat zich in eerste instantie een punctuele en spoedeisende aanpassing van de regelgeving opdringt, meer in het bijzonder het verschrijven en verfijnen van de uitsluitingen van het KB van 14 juli 1995.

Volgens de minister is het, in een tweede fase, aangewezen om zich opnieuw te buigen over de filosofie van de arbeidsrechtelijke studentenreglementering. Hierbij dient, volgens hem, de nood aan een positief geformuleerde wettelijke definitie erkend te worden.

B. Het KB van 14 juli 1995

Het artikel 1 van het KB van 14 juli 1995 sluit uit het toepassingsgebied van Titel VII van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten:

- de studenten die minstens sedert 12 maanden werken;
- de studenten die zijn ingeschreven in een avondschool of die onderwijs met beperkt leerplan volgen (art. 1, 2°);
- de studenten die bij wijze van stage onbezoldigde arbeid verrichten die deel uitmaakt van hun studieprogramma.

Het tweede lid van het artikel 1, 2° van hetzelfde KB bevat echter een uitzondering op de uitsluiting in art. 1, 2°. Blijven wel onderworpen aan de bepalingen van Titel VI van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten:

- de studenten die enkel deeltijds onderwijs of een deeltijdse vorming volgen; en
- niet genieten van een overbruggingsuitkering in toepassing van het KB van 7 augustus 1984 (opgeheven),
- maar enkel gedurende de perioden van de schoolvakanties.

Deze bepalingen van het KB van 14 juli 1995 geven in de praktijk aanleiding tot heel wat interpretatievragen.

In eerste instantie betreffen deze het eerste lid van artikel 1,2° van het KB van 14 juli 1995.

Het begrip “onderwijs met beperkt leerplan” wordt in het KB immers niet nader omschreven. Uit het advies van de Nationale Arbeidsraad dat het oorspronkelijk voorstel voor de regeling inhield (advies nr. 330 van 9 juni 1970 met het voorstel voor de regeling in het KB van 12 juni 1970) blijkt dat dit begrip dient geïnterpreteerd te worden overeenkomstig de geldende onderwijswetgeving.

Sindsdien werd echter een regionalisering van het onderwijs doorgevoerd en werd het begrip “onderwijs met beperkt leerplan” nooit gedefinieerd door de regionale onderwijsreglementering. Hierdoor dient de FOD WASO, rekening houdend met de ratio legis van de studentenreglementering, geval per geval na te gaan of een student die niet voor een volwaardige studie, maar slechts voor een beperkt aantal uren of studiepunten is ingeschreven zich daarbuiten gedraagt als iemand waarvoor de studie niet bijkomstig maar primordiaal is. Enkel indien hun studie voor hen primordiaal is, zou een tewerkstelling in het kader van een overeenkomst voor tewerkstelling studenten mogelijk zijn.

Ook wat betreft het begrip “avondschool” kan gesteld worden dat het onderwijs gedoceerd in het kader van een avondschool zoals dat bestond op het ogenblik van het ontstaan van deze bepaling, ondertussen sterk geëvolueerd is, cf. lessen die omwille van maximale toegankelijkheid van de universiteit/hogeschool enkel 's avonds worden georganiseerd.

In tweede instantie betreffen de interpretatievragen ook het tweede lid van artikel 1,2° van het KB van 14 juli 1995.

Dit tweede lid van artikel 1, 2° werd ingevoegd naar aanleiding van de Leerplichtwet van 29 juni 1983, waardoor in de Arbeidsovereenkomstenwet het artikel 130bis werd ingevoegd dat bepaalt dat het bij KB de voorwaarden en modaliteiten kunnen bepaald worden waaronder minderjarigen van 15 jaar en meer die niet meer onderworpen zijn aan de voltijdse leerplicht overeenkomsten voor de tewerkstelling van studenten kunnen sluiten.

Voor de interpretatie van deze bepaling baseert de FOD WASO zich opnieuw op de ratio legis van de studentenreglementering, waardoor studenten die enkel deeltijds onderwijs volgen en in een systeem van alternerend leren-werken zitten veelal niet worden beschouwd als student, omwille van het contact met, dan wel de integratie in de arbeidsmarkt, zodat voor hen een bijzondere bescherming niet meer aan de orde is. Enkel minderjarige jongeren (zie de formulering van art. 130 bis) die tijdens hun deeltijdse studie nog niet de kans hebben gekregen om praktijkervaring op te doen, kunnen, op basis van de deze interpretatie, werken in het kader van een overeenkomst voor tewerkstelling studenten en dit enkel in de schoolvakanties.

Om de hierna opgesomde redenen wordt de toepassing van het artikel 1,2° van het KB van 14 juli 1995 steeds meer als problematisch ervaren.

Ten eerste, is het duidelijk dat dient uitgegaan te worden van verouderde begrippen (cfr. de regionalisering van het onderwijs).

Ten tweede, is de ratio legis van de bijzondere reglementering inzake de tewerkstelling als student, waarop men beroep dient te doen om tegemoet te komen aan de interpretatiemoeilijkheden die het verouderd begrippenkader stellen, zelf achterhaald door de maatschappelijke evoluties.

Hierbij kan gewezen worden op de uitgebreidere mogelijkheden tot informatiegaring, waardoor de beschermings-logica van de reglementering inzake studentenarbeid minder pertinent lijkt. Verder is het meer onduidelijk geworden wie "in hoofdzaak" student is, cf. de realiteit van de tewerkstelling van studenten gedurende het volledige jaar en de Bologna-hervorming van het onderwijs (studiepunten in plaats van uren, modules in plaats van academiejaren).

Ten derde, werd, in het kader van de zesde staatshervorming, de reglementering inzake het alternerend leren en werken volledig overgedragen naar de Gemeenschappen (1 juli 2014)¹. Deze overdracht heeft geleid tot een grondige hervorming van de verschillende systemen van alternerend leren en werken in de verschillende Gemeenschappen.

Er wordt in de Gemeenschappen sterk ingezet op het alternerend leren en werken als een adequaat antwoord op het probleem van het vroegtijdig schoolverlaten en de jeugdwerkloosheid. In dit kader werd reeds de bezorgdheid geuit dat de uitsluiting van de mogelijkheid om een studentenovereenkomst te sluiten een ontradend effect zou kunnen hebben op het alternerend leren en werken.

C. De door de minister voorgelegde tekst tot wijziging van het KB van 14 juli 1995

Het ontwerp van KB dat bij de adviesaanvraag wordt gevoegd herschrijft de uitzondering die in het huidige KB voorzien is ten aanzien van de studenten die zijn ingeschreven in een avondschool of die onderwijs met beperkt leerplan volgen. Deze 2 categorieën blijven in principe wel van studentenarbeid uitgesloten (art. 1, 2°, eerste lid).

Binnen bepaalde grenzen en onder bepaalde voorwaarden kunnen bepaalde van deze jongeren wel studentenarbeid onderworpen aan de bepalingen van Titel VI van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten verrichten.

Er worden de volgende twee voorwaarden gesteld aan deze jongeren:

- zij volgen een systeem van alternerend leren en werken dat bestaat uit, enerzijds, een theoretische vorming in een onderwijsinstelling of opleidingscentrum ingericht, gesubsidieerd of erkend door de bevoegde overheid, en, anderzijds een praktische opleiding op de werkplek; EN
- zij genieten niet van een werkloosheidsuitkering, noch van een inschakelingsuitkering, noch van een leefloon.

¹ De federale overheid is echter bevoegd gebleven voor arbeidsbescherming en sociale zekerheid.

Er worden ook grenzen gesteld aan de periode waarin en de werkgever waarvoor de prestaties worden verricht.

Studentenarbeid zou enkel mogelijk zijn :

- gedurende de dagen waarop zij geen onderwijs of opleiding moeten volgen of niet aanwezig moeten zijn op de werkplek; EN
- uitsluitend voor prestaties bij een andere werkgever dan diegene waarbij zij hun praktische opleiding volgen op de werkplek.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Algemene beschouwingen

- De Raad kan zich inschrijven in de voorgestelde werkwijze in twee fasen.

De Raad had in zijn advies nr. 1.900 van 25 maart 2014 inzake de studentenarbeid reeds gewezen op een aantal knelpunten in het arbeidsrechtelijke statuut van studenten, waaronder het ontbreken van een positiefrechtelijke definitie van het begrip student en het achterhaald zijn van de formulering van de categorieën “studenten” die uit het toepassingsgebied van Titel VII van de Arbeids-overeenkomstenwet worden gesloten.

In dit advies nam de Raad zich voor om, in samenwerking met de FOD WASO, de problemen inzake het studentenstatuut op te volgen en verder te onderzoeken.

Bij de adviesaanvraag van de minister wordt een tekst gevoegd met een herschrijving van de categorieën “studenten” die uit het toepassingsgebied van Titel VII van de Arbeidsovereenkomstenwet worden gesloten, uitgewerkt door de FOD WASO.

De Raad is van oordeel dat deze tekst het uitgangspunt kan vormen voor het voorstel dat hij terzake wenst te formuleren.

De minister laat verder weten dat de FOD WASO zich momenteel beraadt over een eventuele uitwerking van een wettelijke definitie van het begrip student binnen het arbeidsrechtelijk kader.

De Raad zal dit voorstel voor definitie als uitgangspunt nemen voor zijn werkzaamheden in een tweede fase. De Raad engageert zich om op korte termijn de werkzaamheden inzake de tweede fase aan te vatten waarbij het dossier studentenarbeid in zijn ruimere context zal worden herbekeken, om te komen tot een duidelijk studentenstatuut aangepast aan de hedendaagse realiteit.

- De Raad neemt akte van het feit dat de tekst tot aanpassing van het KB van 14 juli 1995 die hem wordt voorgelegd tot doel heeft om, onder bepaalde voorwaarden, studentenarbeid mogelijk te maken voor jongeren die een systeem van alternerend leren en werken volgen.

Door de Raad werd in het advies nr. 1.900 van 25 maart 2014 reeds gesteld dat het mogelijk dient te zijn voor een jongere die alternerend leert en werkt om studentenarbeid te verrichten bij een andere werkgever.

Er dient vermeden te worden dat de uitsluiting van de mogelijkheid om een studentenovereenkomst te sluiten voor deze jongeren een ontradend effect heeft ten aanzien van het alternerend leren en werken. Alhoewel de mogelijkheid om een studentenovereenkomst te sluiten voor deze jongeren dient onderworpen te zijn aan bepaalde voorwaarden, vormt het alternerend leren en werken een adequaat antwoord op het probleem van het vroegtijdig schoolverlaten en de jeugdwerkloosheid.

- De Raad heeft op basis van de adviesaanvraag nu een grondig onderzoek gewijd aan de voorwaarden waaronder studentenarbeid voor jongeren die alternerend leren en werken mogelijk dient te zijn.

Bij zijn besprekingen heeft de Raad kunnen rekenen op de waardevolle medewerking van de Algemene Directie Individuele Arbeidsbetrekkingen van de FOD WASO.

In onderhavig advies formuleert de Raad een voorstel met betrekking tot het toepassingsgebied van een regeling voor studentenarbeid voor “jongeren in alternerend leren en werken” (punt B.) en de voorwaarden die gesteld dienen te worden voor studentenarbeid door jongeren die alternerend leren en werken (punt C.).

De Raad preciseert dat dit voorstel niet de unanimititeit heeft van de organisaties in zijn midden, maar dat het het standpunt reflecteert van de meerderheid van zijn leden.

- De Raad wenst in dit kader ook te wijzen op de reeds bestaande mogelijkheid voor leerlingen van het voltijds secundair onderwijs en hoger onderwijs om studentenarbeid te verrichten, waar onderhavig voorstel geen afbreuk aan wenst te doen.
- De Raad spreekt zich in onderhavig advies ook uit over de problematiek van de kinderbijslag die verkregen wordt voor jongeren in alternerend leren en werken (punt D.).

B. Toepassingsgebied van de regeling studentenarbeid voor “jongeren in een stelsel van alternerend leren en werken”

De Raad meent dat de nieuwe regeling wat betreft de mogelijkheid voor “jongeren in een stelsel van alternerend leren en werken” om studentenarbeid te verrichten een ruim toepassingsgebied dient te hebben, zodat geen onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende categorieën van jongeren in een stelsel van alternerend leren en werken, voor zover zij in hoofdzaak student zijn.

1. Afstemmen van de federale regelgeving met de regionale regelgeving

De Raad herinnert er aan dat in het kader van de zesde staatshervorming, de reglementering inzake het alternerend leren en werken volledig overgedragen werd naar de Gemeenschappen² (1 juli 2014), die deze systemen op hun niveau verder ontwikkelen. De reglementaire aanpassingen ter zake zijn volop bezig met overgangsperiodes voor de oude regels, nieuwe reglementeringen die stapsgewijs worden ingevoerd en pilootprojecten.

De Raad is van oordeel dat er moet voor gezorgd worden dat de KB-bepalingen die de mogelijkheid om studentenarbeid te verrichten betreffen, in de praktijk zonder onderscheid van toepassing zijn in alle landgedeeltes.

² De bevoegdheid inzake alternerend leren is in realiteit een gedeelde bevoegdheid tussen Onderwijs en Vorming (Gemeenschap) en Werk en Sociale Economie (Gewest). Langs Franstalige kant ligt de bevoegdheid inzake “l’enseignement et alternance” bij de Franse Gemeenschap en de “formation professionnelle et alternance” bij het Waals Gewest en de Commission Communautaire Française voor Brussel (accord de Coopération-cadre relatif à la formation et alternance van 24 oktober 2008). Daarnaast is de Duitstalige Gemeenschap bevoegd.

Meer bepaald kan dit door in het KB een voldoende ruime definitie van alternerend leren-werken op te nemen, zodat het KB van toepassing is op de verschillende stelsels van alternerend leren-werken die door de deelentiteiten als dusdanig worden beschouwd.

Het is beter om in het KB geen opsomming te geven van de verschillende systemen van alternerend leren-werken die in de Gemeenschappen bestaan, zodat vermeden wordt dat het KB snel achterhaald zou zijn door de reglementaire evoluties op dit niveau.

De Raad merkt op dat dit de optie is die genomen werd in de tekst van het ontwerp van KB die bij de adviesaanvraag is gevoegd.

- De Raad heeft overleg gepleegd met de regionale ministers van Onderwijs en Werk over de definitie van alternerend leren en werken op te nemen in het KB van 14 juli 1995

Op basis van dit overleg merkt de Raad op dat er in het ontwerp van KB dat hem werd voorgelegd geen overeenstemming is tussen de Franse en de Nederlandse tekst wat betreft het artikel 1, 2° van het KB.

Hij vraagt om de Franse tekst als volgt aan te passen:

“Toutefois, restent soumis au Titre VII de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, uniquement pour les jours au cours desquels ils ne doivent pas suivre un enseignement ou une formation théorique ou être présents en milieu professionnel et, exclusivement, pour des prestations auprès d’un employeur autre que celui auprès duquel ils suivent leur formation pratique en milieu professionnel, les étudiants qui répondent aux conditions cumulatives suivantes:

- *suivre un système d’alternance qui consiste, d’une part, en une formation théorique soit dans un établissement d’enseignement soit dans un organisme de formation créé, subventionné ou agréé par les autorités compétentes et, d’autre part, en une formation pratique en milieu professionnel;...”*

- De Raad is verder van oordeel dat het aangewezen zou zijn dat de bevoegde deeleniteiten na de inwerkingtreding van de regeling de FOD WASO op de hoogte zouden houden van de reglementaire wijzigingen inzake altemnerend leren-werken op hun niveau, zodat het afdoend zijn van de definitie verder kan opgevolgd worden.
- Om de démarche die op federaal niveau werd genomen te duiden, maar tevens om interpretatieproblemen te vermijden, acht de Raad het ook aangewezen dat bij het KB tot wijziging van het KB van 14 juli 1995 een verslag aan de Koning met de nodige verduidelijkingen zou opgenomen worden.

2. Niet alleen voor jongeren onder het sokkelstatuut

De Raad is van oordeel dat het begrip “systeem van altemnerend leren en werken” voor de mogelijkheid om studentenarbeid uit te voeren niet dient beperkt te worden tot het begrip “altemnerende opleiding” in het kader van het sokkelstatuut (zie art. 1 bis van het KB van 28 november 1969; zie ook advies nr. 1.895 van de Raad).

Dit betekent meer in het bijzonder dat het de bedoeling is om onder een “systeem van altemnerend leren en werken” voor wat betreft de mogelijkheid om studentenarbeid uit te voeren ook de volgende jongeren te viseren:

- zij die minder dan 20 uur werkplekieren per week op schooljaarbasis en die dus niet onder het sokkelstatuut vallen. Enkel jongeren die minstens gemiddeld 20 uren per week werkplekieren vallen onder het sokkelstatuut.
- zij die geen leervergoeding ontvangen. Men is slechts “leerling” onder het sokkelstatuut indien men een overeenkomst heeft waarin een financiële vergoeding is voorzien.
- Zij die een deeltijds arbeidsovereenkomst hebben in het kader van altemnerend leren en werken. Indien dit kadert in een traject van altemnerend leren en werken ligt de focus immers ook bij deze jongeren op opleiding en niet op werken. In bepaalde gevallen wordt gebruik gemaakt van de deeltijdse arbeidsovereenkomst om specifieke redenen, zoals onder meer om beroep te kunnen doen op de sociale maribel.

- Zij die de facto geen werkcomponent hebben. De Raad heeft immers vernomen dat heel wat jongeren die aan de slag zijn in een systeem van altemnerend leren en werken er niet in slagen om een voltijds engagement te realiseren. Ze slagen er, soms tijdelijk, niet in om de leercomponent aan te vullen met het werkplekieren tot een fulltime bezigheid.

Bovendien blijken er in de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap vormen van onderwijs met beperkt leerplan te bestaan, gericht tot jongeren die nog niet hebben voldaan aan de deeltijdse leerplicht, waarbij geen overeenkomst voor werkplekieren voorzien is³.

Ook merkt de Raad op dat bij de uitwerking van de regeling inzake studentenarbeid er rekening mee moet worden gehouden dat ook meerderjarige studenten onderwijs volgen in een stelsel van altemnerend leren en werken⁴.

Daarnaast dient ook rekening gehouden te worden met het onderwijs voor sociale promotie dat kadert in altemnerend leren en werken.

C. De voorwaarden waaronder studentenarbeid mogelijk moet zijn voor jongeren in een stelsel van altemnerend leren en werken

1. Wat betreft de voorwaarde dat studentenarbeid uitsluitend mogelijk dient te zijn voor prestaties bij een andere werkgever dan diegene waarbij zij hun praktische opleiding volgen op de werkplek

De Raad is van oordeel dat deze voorwaarde inderdaad dient gesteld te worden en dit voor de verschillende types van altemnerend leren-werken.

Door een tewerkstelling bij eenzelfde werkgever zou er voor de leerling immers verwarring kunnen ontstaan tussen zijn werkplekieren (finaliteit leren) en zijn tewerkstelling met een studentenovereenkomst (finaliteit werken).

³ In de Vlaamse Gemeenschap bestaat dit niet meer (art. 1, § 2bis Leerplichtwet). In de Duitstalige Gemeenschap bestaat dit bijvoorbeeld voor jongeren die voorbereid worden op het toegangsexamen voor altemnerend leren.

⁴ Het deeltijds beroepssecundair onderwijs en de leertijd kan in Vlaanderen gevolgd worden tot het einde van het schooljaar waarin de jongere 25 jaar wordt. Voor de Franse Gemeenschap kan in dit kader gewezen worden op het Decreet van 30 juni 2016 "organisant l'enseignement supérieur en alternance", waarbij de jongere een "convention d'alternance" dient te ondertekenen.

2. Wat betreft de voorwaarde dat studentenarbeid uitsluitend mogelijk dient te zijn “enkel gedurende de dagen waarop zij geen onderwijs of opleiding moeten volgen of niet aanwezig moeten zijn op de werkplek”

De Raad zijn van oordeel dat jongeren in stelsels van alternerend leren en werken in de mogelijkheid moeten zijn om studentenarbeid te verrichten bij een andere werkgever dan diegene waarbij ze prestaties leveren in het kader van hun alternerend leren of werkplekleren, volgens dezelfde regels als studenten in het voltijds onderwijs.

Artikel 17 bis van het KB van 28 november 1969, dat de voorwaarden vastlegt waaronder studenten in aanmerking komen voor de voordelige solidariteitsbijdrage, stelt dat studentarbeid aan dit voordelige tarief kan « gedurende 475 aangegeven uren studentenarbeid per kalenderjaar gedurende de periodes van niet verplichte aanwezigheid in de onderwijsinstellingen en op voorwaarde... ».

De Raad merkt op dat het ontwerp-KB dat bij de adviesaanvraag werd gevoegd terecht verduidelijkt dat, gezien de specifieke situatie van de studenten in alternerend leren, die zowel werkplekleren als een opleiding of vorming volgen, studentenarbeid kan verricht worden « gedurende de dagen waarop zij geen onderwijs of opleiding moeten volgen of niet aanwezig moeten zijn op de werkplek ».

3. Wat betreft de voorwaarde dat studentenarbeid uitsluitend mogelijk dient te zijn indien zij niet genieten van een werkloosheidsuitkering, noch van een inschakelingsuitkering, noch van een leefloon

Wat betreft de voorwaarde in het ontwerp-KB met betrekking tot het niet genieten van een werkloosheidsuitkering, noch van een inschakelingsuitkering, noch van een leefloon, is de Raad van oordeel dat het logisch is dat aan de mogelijkheid voor een jongere die in een systeem van alternerend leren-werken zit om studentenarbeid te verrichten de voorwaarde wordt gekoppeld dat hij geen werkloosheidsuitkering noch inschakelingsuitkering mag krijgen. Eens men beschikbaar is voor de arbeidsmarkt, dient studentenarbeid niet meer mogelijk te zijn.

Wat de voorwaarde betreft dat de student geen leefloon mag genieten, merkt de Raad op dat er studenten zijn die hun studies zelf moeten betalen en hiervoor beroep doen op het OCMW voor een leefloon. In de praktijk komt het voor dat de OCMW's aan deze studenten vragen dat ze werken als jobstudent. Hij vraagt dan ook om deze voorwaarde te schrappen.

D. Kinderbijslag

- De Raad is van oordeel dat de kinderbijslag die verkregen wordt voor jongeren in alternerend leren en werken in dit kader een bijzonder aandachtspunt vormt.

De Raad wijst er op dat het recht op kinderbijslag onvoorwaardelijk is tot 31 augustus van het kalenderjaar waarin men 18 jaar wordt. Vanaf 1 september van het kalenderjaar waarin men 18 jaar wordt (tot maximaal 25 jaar), dient men echter rekening te houden met de volgende grenzen:

1. volgt men secundair of hoger onderwijs, dan mag men in het eerste, tweede en vierde kwartaal niet meer dan 240 uur per kwartaal werken. In het derde kwartaal (juli, augustus en september) mag men onbeperkt werken, tenzij men nadien niet verder studeert, dan geldt toch de 240-uurgrens.
2. volgt men deeltijds onderwijs of heeft men een leercontract, alternerende overeenkomst of stagecontract, dan wordt het recht op kinderbijslag behouden indien de inkomsten (uit werk, zelfstandige activiteit of uitkering) niet hoger zijn dan 530,49 EUR⁵ bruto per maand.

De Raad heeft in zijn advies nr. 1.770 gesteld dat hij het principe wilde behouden dat leerlingen in alternerende stelsels worden beschouwd als rechtgevend ten laste van hun rechthebbende ouders, met inbegrip van het plafond voor meerderjarige leerlingen.

Dit houdt in dat deze meerderjarige leerlingen het recht op kinderbijslag behouden voor zover de bruto-leervergoeding maximaal 530,49 EUR per maand bedraagt.

Met betrekking tot dit plafond, constateert de Raad dat het huidige plafond sinds 1997 niet meer is gehewaardeerd, terwijl de leervergoedingen wel zijn opgetrokken waardoor sommige meerderjarige leerlingen hun recht op kinderbijslag verliezen.

⁵ Geïndexeerd brutobedrag van toepassing op 1 juni 2016.

De Raad meent dat de problematiek zich nog meer zal stellen wanneer de leerling ook inkomsten verwerft uit studentenarbeid, aangezien deze inkomsten worden bijgeteld voor de vaststelling van de inkomensgrens.

- De Raad vraagt dan ook aan de minister van Werk om de bevoegde overheden te verzoeken om op korte termijn een oplossing uit te werken voor deze problematiek.
